

L'amenança climàtica plana sobre el desert

Els deserts no són immunes ni al canvi climàtic ni al factor humà. Així ho adverteix l'ONU en un informe que ha publicat amb motiu de la celebració del Dia Mundial del Medi Ambient. Els principals enemics d'aquests espais –que ocupen una quarta part de la superfície terrestre i on hi viuen uns 500 milions de persones– són l'emissió de gasos, amb l'inevitable efecte hivernacle, i la sobreexplotació d'aigües subterrànies per a l'agricultura i els centres d'oci.

El document, titulat «La perspectiva global dels deserts», destaca que l'efecte hivernacle es tradueix des del 1976, i segons dades recollides fins a l'any 2000, en un augment de la temperatura d'entre mig i dos graus centígrads. Un increment molt superior a la mitjana mundial, que se situa al voltant dels 0,45 graus. Aquest ritme fa témer als experts que durant el període entre els anys 2071 i 2100 les temperatures en les zones més àrides pugin una mitjana d'entre cinc i set graus centígrads.

Temperatures altes, però també menys pluges. Al desert iranià de Daixi Kibri les precipitacions s'han reduït un 16%, mentre que al sudafricà Kalahari el descens se situa en el 12%. Un altre dels efectes col·laterals és la reducció dels cabals de rius tan històrics com el Nil o l'Eufrates, que «ja s'estan assecant».

Els experts també alerten que, a més d'amenaçar la supervivència dels habitants, el canvi climàtic pot conduir així mateix a la desaparició d'espècies animals i vegetals autòctones del desert. En aquest sentit, l'informe destaca l'existència de plantes que, en un futur d'escassetat d'aigua, poden ser una solució a l'alimentació humana. És el cas de la nipa, que creix al desert de Sonora de Mèxic i que produeix un gra semblant al del blat, però que, com a diferència fonamental, és resistent a l'aigua salada.

En la lluita per preservar els deserts, des de l'ONU es destaca que tampoc s'ha d'oblidar la funció que poden tenir en el futur com a centrals elèctriques naturals, ja que generen energia solar sense contaminar l'atmosfera amb l'emissió de diòxid de carboni.

Les espècies animals i vegetals no són les úniques amenaçades, també les persones. En aquest àmbit, l'estudi critica la sobreexplotació d'aigües subterrànies per abastar l'agricultura i els centres turístics. D'altra banda, la inestabilitat regional i internacional està portant els governs a ocupar els deserts per construir-hi instal·lacions militars, presons o camps d'acollida de refugiats, que també posen en perill el delicat ecosistema del desert.

AVUI (5-VII-2006). Adaptació

COMPRENC EL QUE HE LLEGIT

1. Marca l'espai de la superfície terrestre que ocupen els deserts.

- 75% 50% 25% 20%

2. Quants milions de persones hi habiten?

3. Classifica els conceptes següents en dues columnes, segons les causes a què es poden atribuir:

sobreexplotació d'aigües subterrànies	augment de les temperatures
desaparició d'espècies vegetals	construcció de presons
descens de pluviositat	emissions incontrolades de diòxid de carboni

Factor humà	Canvi climàtic

4. Digues si les afirmacions següents són certes (C) o falses (F):

- L'augment de temperatura en els deserts entre el 1976 i el 2000 va ser de 0,45 graus centígrads.
- L'augment de temperatura en el conjunt del planeta és inferior que en els deserts.
- Les previsions dels experts per a la fi del segle XXI són que les temperatures en els deserts siguin similars a les actuals.
- Els canvis climàtics afectaran també les espècies animals que viuen al desert.

5. Digues en quins continents es troben els següents deserts citats en el text.

Daixti Kibri ➤ _____ Sonora ➤ _____
Kalahari ➤ _____

6. Explica perquè pot ser important per al futur una planta com la nipa.

7. Marca la resposta correcta: *Si una planta és resistent a l'aigua salada, hem d'entendre que...*

- ...només pot ser regada amb aigua dolça.
- ...morirà quan rebi aigua marina.
- ...creix al costat del mar.
- ...sobreviurà encara que rebi aigua salada.

8. Cita un riu cabalós d'un desert.

9. Digues una font d'energia que s'haurà d'aprofitar en el futur als deserts.

10. Marca l'afirmació correcta.

- El text fa una descripció de la flora i la fauna dels deserts.
- El text ens presenta unes previsions optimistes sobre el futur dels deserts.
- El text narra una història ambientada en el desert.
- El text ens explica un tema i ens aporta algunes dades científiques.